

KKTC Merkez Bankası ve KKTC İstatistik Kurumu
Tarafından Hazırlanan Ödemeler Dengesi İstatistikleri
İle İlgili Ortak Basın Duyurusu

IMF'nin Altıncı El Kitabı formatına uygun olarak hazırlanan 2024 yılı Ödemeler Dengesi İstatistikleri KKTC İstatistik Kurumu (<https://stat.gov.ct.tr/>) ve KKTC Merkez Bankası (<http://kktcmerkezbankasi.org/>) resmi internet sitelerinde yayınlanmıştır.

2024 yılı Ödemeler Dengesi hesaplamalarında “Net Transit Ticaret Geliri” kalemi 2022 yılından itibaren hesaplanarak tablolara dahil edilmiş, “İşçi Gelirleri” kaleminde ise 2023 yılına yönelik revizyon yapılmıştır.

Ödemeler Dengesi İstatistikleri - Tablo Açıklamaları (2024)

I. Cari İşlemler Hesabı

- ❖ Cari işlemler hesabı 2023 yılında 417,78 milyon ABD doları, 2024 yılında ise 502,03 milyon ABD doları fazla vermiştir.

A. Dış Ticaret Dengesi

- ❖ 2023 yılında 183,09 milyon ABD doları olan toplam mal ihracatı, 2024 yılında bir önceki yıla göre yüzde 4,7 azalarak 174,43 milyon ABD dolarına gerilemiştir.
- ❖ 2023 yılında 2.849,65 milyon ABD doları olan toplam mal ithalatı, 2024 yılında yüzde 23,1 artarak 3.507,12 milyon ABD dolarına yükselmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda

- ❖ 2023 yılında 2.666,56 milyon ABD doları olan dış ticaret açığı, 2024 yılında önceki yıla göre yüzde 25 artarak 3.332,70 milyon ABD dolarına yükselmiştir.

B. Hizmetler Dengesi

- ❖ 2023 yılında hizmetler dengesi kaynaklı net gelirler 2.437,36 milyon ABD doları iken, 2024 yılında 2.586,99 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Hizmetler dengesi kaynaklı gelirlerin en büyük iki kalemi “Seyahat” kalemi altında yer alan “Turizm” ve “Eğitim” kaynaklı gelirlerdir. Turizm kaynaklı net gelirler 2023 yılında 1.707,18 milyon ABD doları iken, 2024 yılında önceki yıla göre yüzde 3,9 artışla, 1.774,25 milyon ABD dolarına yükselmiştir. Eğitim kaynaklı net gelirler ise 2023 yılında 741,22 milyon ABD doları iken 2024 yılında yüzde 12,4 artarak 833,12 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

C. Birincil Gelir Dengesi

- ❖ Birincil gelir dengesi kaynaklı girişler, 2023 yılında 336,03 milyon ABD doları iken, 2024 yılında 793,54 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Birincil gelir dengesi kaynaklı gelirlerin artışında en önemli etken diğer yatırım gelirlerinde meydana gelen artıştır. Diğer Yatırımlar altındaki Faiz Gelirleri kaleminde, KKTC Merkez Bankası’nın yurtdışından elde ettiği faiz gelirleri 2024 yılında 652,14 milyon ABD doları, Bankaların yurtdışından elde ettiği faiz geliri ise 261,34 milyon ABD doları olmuştur.

D. İkincil Gelir Dengesi

- ❖ 2023 yılında 310,95 milyon ABD doları olan ikincil gelir dengesi kaynaklı girişler, 2024 yılında 454,19 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

II. Sermaye Hesabı

- ❖ 2023 yılında 15,77 milyon ABD doları olan sermaye çıkışı, 2024 yılında 95,03 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

III. Finans Hesabı

- ❖ KKTC ekonomisinden 2023 yılında Finans Hesabı kalemleri kaynaklı 44,31 milyon ABD doları net çıkış yaşanırken, 2024 yılında 7,66 milyon ABD doları net giriş yaşanmıştır.
- ❖ KKTC ekonomisine Doğrudan Yatırımlar kaynaklı 2023 yılında 843,59 milyon ABD doları, 2024 yılında ise 805,46 milyon ABD doları giriş gerçekleşmiştir. 2023 ve 2024 yıllarında yurtdışı yerleşiklerin gayrimenkul kaynaklı yatırımları ilk sırada yer almış ve sırasıyla 843,20 milyon ABD doları ve 796,24 milyon ABD doları olmuştur.
- ❖ KKTC’de faaliyet gösteren bankaların yurtdışında yerleşik kuruluşlar tarafından ihraç edilen menkul değerlere yönelik yatırımlarında, 2024 yılında 221,26 milyon ABD doları artış yaşanmıştır.
- ❖ Diğer Yatırımlar kaleminde, 2023 yılında 97,71 milyon ABD doları, 2024 yılında ise 24,87 milyon ABD doları net giriş yaşanmıştır.
 - KKTC’de faaliyet gösteren bankaların efektif ve yurtdışında yerleşik kuruluşlarda bulundurdıkları hesaplarda 2024 yılında 11,89 milyon ABD doları azalış yaşanmıştır.
 - Diğer sektörler (bankalar dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin) yurtdışında bulundurdıkları hesaplarda 2024 yılında 19,08 milyon ABD doları artış gerçekleşmiştir.
 - 2023 yılında krediler kaynaklı KKTC ekonomisine 46,99 milyon ABD doları net giriş sağlanmıştır. 2024 yılında ise KKTC ekonomisinden 41,13 milyon ABD doları net çıkış yaşanmıştır.

Rezerv Varlıklar

- ❖ Rezerv varlıklarda 2024 yılında 567,24 milyon ABD doları artış gerçekleşmiştir.
 - Rezerv varlıkların alt kalemi olan efektif ve mevduatlarda 2024 yılında 819,63 milyon ABD doları artış gerçekleşmiştir.
 - Menkul kıymetlerde ise 2024 yılında 252,89 milyon ABD doları azalış gerçekleşmiştir.

Ödemeler Dengesi İstatistiklerinden yararlanacak tüm kullanıcılara faydalı olmasını diler,
kamuoyunun bilgisine sunarız.

KKTC Merkez Bankası

KKTC İstatistik Kurumu

Ödemeler Dengesi İstatistiklerine KKTC İstatistik Kurumu (<https://stat.gov.ct.tr/>) ve KKTC
Merkez Bankası (<http://kktcmerkezbankasi.org/>) resmi internet sitelerinden ulaşılacaktır.

Tablo 2. KKTC Ödemeler Dengesi Altıncı El Kitabı -Ayrıntılı Sunum
(Milyon ABD Doları) (Sayfa 1/5)

		2023 Yılı	2024 Yılı
I -	CARİ İŞLEMLER HESABI	417,78	502,03
	Mal, Hizmet ve Birincil Gelir Dengesi (A+B+C)	106,83	47,83
	Mal ve Hizmet Dengesi(A+B)	-229,20	-745,71
A.	DIŞ TİCARET DENGESİ	-2.666,56	-3.332,70
	Toplam Mal İhracatı	183,09	174,43
	Toplam Mal İthalatı	2.849,65	3.507,12
1	Genel Mal Ticareti (Ödemeler Dengesi Tanımlı)	-2.670,59	-3.336,41
1.1.	İhracat	172,96	164,91
1.1.1.	İhracat f.o.b.	172,96	164,91
1.1.2.	Bavul Ticareti	0,00	0,00
1.1.3.	Uyarlama: Diğer Mallar	0,00	0,00
1.2.	İthalat	2.843,55	3.501,32
1.2.1.	İthalat c.i.f.	2.843,55	3.501,32
1.2.2.	Uyarlama: Navlun ve Sigorta	0,00	0,00
1.2.3.	Uyarlama: Diğer Mallar	0,00	0,00
2	Net Transit Ticaret Geliri ¹	6,85	6,07
3	Parasal Olmayan Altın	-2,83	-2,36
	İhracat	3,27	3,45
	İthalat	6,10	5,80
B.	HİZMETLER DENGESİ	2.437,36	2.586,99
	Gelir	2.837,81	3.083,96
	Gider	400,45	496,97
1	Başkasına ait Fiziksel Girdiler İçin İmalat Hizmetleri	0,00	0,00
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	0,00	0,00
2	Bakım ve Onarım Hizmetleri	0,00	0,00
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	0,00	0,00
3	Taşımacılık	4,53	11,10
	Gelir	54,15	77,96
	Gider	49,62	66,86

¹ : Net Transit Ticaret Geliri kalemi 2024 yılında hesaplanmaya başlanmış, 2022 yılından itibaren geriye dönük olarak tablolara dâhil edilmiştir.

KKTC Ödemeler Dengesi Altıncı El Kitabı -Ayrıntılı Sunum (Milyon ABD Doları) (Sayfa 2/5)			
3.1.	Yolcu	-35,47	-43,49
	Gelir	13,78	23,05
	Gider	49,25	66,54
3.2.	Navlun	0,00	0,00
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	0,00	0,00
3.3.	Diğer	40,00	54,60
	Gelir	40,37	54,91
	Gider	0,37	0,32
4	Seyahat	2.472,80	2.629,99
	Gelir	2.752,84	2.988,80
	Gider	280,04	358,81
4.1	Turizm	1.707,18	1.774,25
	Gelir	1.939,31	2.074,83
	Gider	232,13	300,58
4.2	Eğitim	741,22	833,12
	Gelir	781,21	884,58
	Gider	39,98	51,46
4.3	Sağlık	24,40	22,63
	Gelir	32,33	29,39
	Gider	7,93	6,77
5	İnşaat	-28,58	-47,27
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	28,58	47,27
6	Sigorta ve Emeklilik Hizmetleri	6,54	4,63
	Gelir	11,28	11,19
	Gider	4,74	6,56
7	Finansal Hizmetler	12,28	-3,04
	Gelir	16,15	3,88
	Gider	3,87	6,92
8	Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Ücretleri	0,00	0,00
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	0,00	0,00
9	Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri	-3,93	-6,38
	Gelir	3,39	2,13
	Gider	7,31	8,51
10	Diğer İş Hizmetleri	-26,27	-2,05
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	26,27	2,05
11	Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri	0,00	0,00
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	0,00	0,00

KKTC Ödemeler Dengesi Altıncı El Kitabı -Ayrıntılı Sunum (Milyon ABD Doları) (Sayfa 3/5)

12	Resmi Hizmetler	0,00	0,00
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	0,00	0,00
C.	BİRİNCİL GELİR DENGESİ	336,03	793,54
	Gelir	461,17	1.020,81
	Gider	125,13	227,27
1	Ücret Ödemeleri	17,66	15,19
	Gelir	38,56	40,20
	Gider	20,90	25,00
2	Yatırım Geliri	318,37	778,35
	Gelir	422,61	980,61
	Gider	104,23	202,27
2.1.	Doğrudan Yatırım	-39,93	-51,23
	Gelir	0,00	0,00
	Gider	39,93	51,23
2.2.	Portföy Yatırımları	35,38	67,14
	Gelir	35,38	67,14
	Gider	0,00	0,00
2.3.	Diğer Yatırımlar	322,92	762,44
2.3.1.	Faiz Gelirleri	387,22	913,48
2.3.1.1	Merkez Bankası	288,64	652,14
2.3.1.2	Bankalar	98,59	261,34
2.3.2.	Faiz Giderleri	64,30	151,03
2.3.2.1	Merkez Bankası	2,23	2,13
2.3.2.2	Genel Hükümet	3,49	6,41
2.3.2.3	Bankalar	58,59	142,50
D.	İKİNCİL GELİR DENGESİ	310,95	454,19
1	Genel Hükümet	177,89	363,81
2	Diğer Sektörler	133,06	90,38
2.1.	Kişisel Transferler	100,15	70,78
2.1.1.	İşçi Gelirleri	100,15	70,78
2.1.2.	Diğer Kişisel Transferler	0,00	0,00
2.2.	Diğer Transferler	32,91	19,60
II -	SERMAYE HESABI	-15,77	-95,03
1	Üretilmeyen ve Finansal Olmayan Varlıklar	-15,77	-95,03

KKTC Ödemeler Dengesi Altıncı El Kitabı -Ayrıntılı Sunum (Milyon ABD Doları) (Sayfa 4 /5)			
III -	FİNANS HESABI	44,31	-7,66
1.	Doğrudan Yatırımlar	-843,59	-805,46
1.1.	Net Varlık Edinimi	0,00	0,00
1.1.1.	Sermaye	0,00	0,00
	Yatırım	0,00	0,00
	Tasfiye	0,00	0,00
1.1.2.	Diğer Sermaye (Net)	0,00	0,00
1.2.	Net Yükümlülük Oluşumu	843,59	805,46
1.2.1.	Sermaye	0,39	9,22
	Yatırım	0,39	9,22
	Tasfiye	0,00	0,00
1.2.2.	Diğer Sermaye (Net)	0,00	0,00
1.2.3.	Gayrimenkul (Net)	843,20	796,24
2.	Portföy Yatırımları	225,45	255,43
2.1.	Net Varlık Edinimi	225,45	255,43
2.1.1.	Genel Hükümet	0,00	0,00
2.1.2.	Bankalar	205,62	221,26
2.1.3.	Diğer Sektörler	19,83	34,17
2.2.	Net Yükümlülük Oluşumu	0,00	0,00
2.1.1.	Genel Hükümet	0,00	0,00
2.1.2.	Bankalar	0,00	0,00
2.1.3.	Diğer Sektörler	0,00	0,00
3.	Diğer Yatırımlar	-97,71	-24,87
3.1.	Efektif ve Mevduatlar	-50,71	-65,99
3.1.1.	Net Varlık Edinimi	129,12	7,19
3.1.1.1.	Bankalar	141,12	-11,89
3.1.1.1.1	TL	28,04	107,88
3.1.1.1.2	YP	113,09	-119,78
3.1.1.2.	Diğer Sektörler	-12,00	19,08
3.1.2.	Net Yükümlülük Oluşumu	179,83	73,18
3.1.2.1.	Bankalar	155,20	71,84
3.1.2.2.	Diğer Sektörler	24,63	1,34
3.2.	Krediler	-46,99	41,13
3.2.1.	Net Varlık Edinimi	5,92	15,70
3.2.1.1.	Merkez Bankası	0,00	0,00
3.2.1.2.	Bankalar	5,92	15,70
3.2.1.3.	Genel Hükümet	0,00	0,00
3.2.2.	Net Yükümlülük Oluşumu	52,91	-25,42
3.2.2.1.	Merkez Bankası	0,00	0,00
3.2.2.2.	Bankalar	0,44	0,17
3.2.2.3.	Genel Hükümet	45,11	8,45
3.2.2.4.	Diğer Sektörler	7,36	-34,05

KKTC Ödemeler Dengesi Altıncı El Kitabı -Ayrıntılı Sunum (Milyon ABD Doları) (Sayfa 5/5)			
4.	Rezerv Varlıklar	760,16	567,24
4.1.	Altın	0,17	0,50
4.2.	Diğer Rezerv Varlıklar	759,98	566,74
4.2.1.	Efektif ve Mevduatlar	193,81	819,63
4.2.2.	Menkul Kıymetler	566,17	-252,89
IV -	NET HATA VE NOKSAN	-357,70	-414,65